

Komentaras

2015 01 21

Pramonės augimą lemia eksportas į Vakarus

Statistikos departamento duomenimis, apdirbamosios pramonės produkcijos metinis augimas sulėtėjo nuo 3,9 proc. lapkritį iki 3,4 proc. gruodžio mėnesį. Tačiau atmetus rafinuotų naftos produktų gamybą, metinis augimas siekė 8,5 proc. palyginus su 2,9 proc. lapkritį. Per visus pernai metus apdirbamoji gamyba, be rafinuotų naftos produktų gamybos, išaugo 7,7 proc.

Pramonės duomenys išeina keliomis savaitėmis anksčiau nei užsienio prekybos statistika, ir yra geras išankstinis lietuviškos kilmės eksporto indikatorius. Du trečdaliai apdirbamosios pramonės produkcijos yra eksportuojama. Todėl analizuoti pramonę padeda užsienio prekybos srautai.

Apdirbamosios pramonės produkcija pernai augo nepaisant stringančio lietuviškos kilmės prekių eksporto į NVS šalis. Vien lietuviškų prekių be naftos produktų eksportas į Rusiją pernai per 11 mėn. smuko 15 proc. arba 99 mln. eurų. Tačiau eksportas į kitas NVS šalis taip pat susitraukė daugiau nei 10 proc. arba 29 mln. eurų.

Pramoninkų lūkesčius niaukia 2014 m. antroje pusėje smarkiai pašliję politiniai ir ekonominiai santykiai su Rusija. Ekonominė ir geopolitinė krizė Rusijoje žemyn tempia visą NVS regioną – valiutų kursai krenta, ekonomikos stoja, o vartotojų perkamoji galia mažėja. Nuo 2014 m. pradžios rublis euro atžvilgiu nuvertėjo 40 proc., o Baltarusijos rublis – 25 proc. Vis dėlto pramonės sektoriaus priklausomybė nuo Rusijos ir kitų NVS šalių yra mažesnė nei pavyzdžiui transporto sektoriaus. Pernai metais į Rusiją keliavo tik 5,9 proc. viso lietuviškų prekių (išskyrus naftos produktus) eksporto ir ši dalis traukiasi. Kitų NVS šalių dalis lietuviškos kilmės prekių eksporte yra viso labo 2,7 proc.

Tuo tarpu lietuviškos kilmės prekių be naftos produktų eksportas į Europos Sąjungos šalis pernai per 11 mėn. išaugo 5 proc. Absoliučia išraiška eksportas išaugo 341 mln. eurų, ir ženkliai nusvėrė praradimus NVS rinkose. Ir šiais metais apdirbamajai pramonei turėtų padėti auganti paklausa iš stabilesnių Europos Sąjungos šalių. Vidaus paklausos ir tuo pačiu importo prognozės tokioms šalims kaip Vokietija, Švedija, Lenkija ir Latvija atrodo neblogai. O euro įvedimas turi toliau palengvinti ir paskatinti prekybą su euro zona. Be to, pramonė gali remtis ir sveika Lietuvos vidaus paklausa.

Vilčių naftos pramonės sektoriui šiemet teikia Orlen Lietuva. Smukusios naftos kainos yra palankios šiai kompanijai. Perdirbimo maržas šiuo metu atsistato ir bendrovės veikla vėl pelninga. Naftos perdirbimas sudaro apie 27 proc. visos apdirbamosios pramonės produkcijos, tačiau Lietuvos ūkio BVP šios įmonės indėlis yra santykinai menkas (apie 2 proc.).

Smuktelėjęs pramonės pasitikėjimo rodiklis Lietuvoje šiuo metu iliustruoja atsargias verslo nuotaikas. Tačiau Lietuvos pramonė ir eksportuotojai toliau gali tvirtinti savo pozicijas Vakaruose ir tolesnėse rinkose, ir dar kartą įrodyti šalies sugebėjimą prisitaikyti prie išorinių sunkumų.

Donatas Brazdžius

Vyresnysis analitikas

Tel. 8 5 2393402

Ekonominių tyrimų departamentas | Rinkų tarnyba